

УДК 339.972

Фарафонова Н. В.

Житомирська філія Київського інституту бізнесу та технологій

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

Проаналізовано міграційну ситуацію, що склалася в ЄС. Досліджено взаємозв'язок між міграційною політикою та соціально-економічним станом країни на прикладі Швеції та виявлено негативні зміни основних макроекономічних показників. Проаналізовано динаміку та структуру індексів глобальної конкурентоспроможності Швеції та України як одного з основних показників добробуту нації. З'ясовано, що погіршення макроекономічної ситуації в Україні може мати негативний вплив на налагодження інтеграції у форматі Україна – ЄС.

Ключові слова: Європейський Союз, міграційна політика, особи, які шукають притулку (біженці), макроекономічні показники, індекс глобальної конкурентоспроможності.

Постановка проблеми. В останні роки Україна активно працює над процесом інтеграції до Європейського Союзу (ЄС), який включає в себе адаптацію зовнішньої та внутрішньої політики країни до вимог ЄС, зокрема і міграційної політики держави. Під час формування останньої варто вивчити досвід розвинених зарубіжних країн, які є членами ЄС і впроваджують раціонально обґрунтовану політику щодо міграційних процесів у суспільстві. Однією з країн, що є цікавою для дослідження і відомою завдяки своїй ліберальній міграційній політиці та високим соціальним стандартам, є Швеція, яка за рахунок мігрантів прагне створити мультикультурну націю. При цьому варто зазначити, що під час удосконалення міграційної політики України потрібно враховувати як позитивний, так негативний досвід країн – членів ЄС, адже лише раціональна міграційна політика може сприяти використанню міграційного потенціалу на користь держави, а також зумовити мінімізацію ризиків, пов'язаних із міграційними процесами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретико-методологічних питань, пов'язаних із формуванням, оцінкою та вдосконаленням міграційної політики, присвятили свої праці Г. Андерсон [17; 18], В.В. Комірна [10], О.А. Малиновська [11; 12], В.І. Олефір [14], О.О. Чуприна [10] та ін. Водночас окремі питання щодо адаптації вітчизняної міграційної політики до стандартів ЄС та її раціоналізації на користь українського суспільства потребують поглиблених досліджень, зокрема дослідження можливого впливу міграційних процесів на соціально-економічне становище країни.

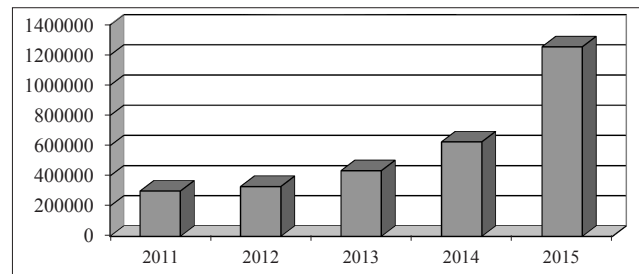
Мета статті полягає у виявленні взаємозв'язку між міграційною політикою держави, зокрема стосовно осіб, які шукають притулку (біженців), та її основними макроекономічними показниками, а також в оцінці сучасного стану економіки України та її можливих перспектив під час входу до ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Історія формування міграційної політики України відносно молода. Державна міграційна служба України була створена лише в 2010 р. відповідно до Указу Президента України. Наступного року Указом Президента було затверджено Концепцію державної міграційної політики України [7], а згодом і План заходів з її реалізації [5], а також було прийнято План заходів щодо інтеграції мігрантів в українське суспільство [6] та Закон «Про біженців та осіб, які потребують додаткового чи тимчасового захисту» [3]. У 2011 р. було затверджено Положення про Державну міграційну службу та

утворено низку територіальних органів міграційної служби. У 2012 р. було прийнято Закон «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», в якому, зокрема, введено поняття біометричних даних [4]. Незважаючи на поступове вдосконалення законодавчо-правової бази, є ще багато прогалин, адже законодавство України щодо міграційних процесів у суспільстві, зокрема щодо біженців, має цілком відповідати Конвенції ООН [2] та Європейській конвенції про права і основоположні свободи людини [1]. До того ж повинні бути розроблені економічно обґрунтовані нормативні стандарти соціального забезпечення осіб, що шукають притулку згідно з положеннями міграційного законодавства.

Мігранти – це люди, які переміщуються з однієї місцевості (країни) в іншу місцевість (країну). Але міграція має різні типи, наприклад трудова міграція, міграція людей, що шукають притулку (як правило, це люди, що зазнали політичного, релігійного, расового чи інших тисків і потребують захисту), а також люди, які переїжджають за сімейними обставинами (як родичі, возз'єднання сім'ї або з причин усиновлення) [3].

Значну частину сучасного міграційного потоку в країни ЄС становлять особи, які шукають притулку (біженці) з країн Західної та Східної Африки та Східного Середземномор'я, зокрема із Сирії, Афганістану, Іраку, Сомалі, Еритреї. Причому протягом 2011–2015 рр. чисельність осіб, що шукали притулку в країнах ЄС, збільшилась у 4,2 рази і на кінець 2015 р. даний показник перевищував 1,25 млн. осіб. (рис. 1).

* з 2011 по 2012 р. – ЄС 27, з 2013 по 2015 р. – ЄС 28

Рис. 1. Чисельність осіб, які вперше шукали притулку для міжнародного захисту в державах – членах ЄС протягом 2011–2015 рр.

Джерело: побудовано за даними [23; 27]

Основними країнами, що надають притулок, є Німеччина, Угорщина, Швеція, Італія та Фран-

ція, які в 2015 р. прийняли, відповідно, 441,8 тис. осіб (35% від загальної чисельності заявників), 174,4 тис. (14%), 156,1 тис. (12%), 83,2 тис. (7%) та 70,6 тис. осіб (6%), що були заявниками на надання притулку [23].

Дослідження взаємозв'язку між міграційною політикою та макроекономічним становищем проведено на основі даних однієї з найбільш соціально та економічно стабільних країн – Швеції. Агентством ООН у справах біженців встановлено щорічну квоту біженців для Швеції чисельністю 1 700–1 900 осіб. Фінансування потреб міграційної служби здійснюється за рахунок бюджетних коштів, які щорічно виділяються парламентом. Протягом 2015 р. Швеція прийняла 156,1 тис. осіб, які шукали притулку, що у 82 рази перевищує квоту. Відповідно, дана ситуація відобразилася на макроекономічному становищі країни.

Для порівняння фінансові показники було перераховано в доларах США. Аналіз динаміки основних макроекономічних показників шведського суспільства (табл. 1) свідчать про їх негативні зміни протягом останніх п'яти років. Так, показник ВВП зменшився на 7,4%, ВВП на душу населення зменшився на 11,2%, а державний борг збільшився на 3,3%. Це пов'язано з приростом населення, зокрема значним зростанням чисельності біженців, яка в 2015 р. порівняно з 2011 р. збільшилась майже у 5,5 рази.

До того ж протягом останніх п'яти років рейтинг Швеції стосовно індексу людського розвитку (HDI) знизився на чотири позиції, а значення власне показника зменшилось на 0,058. Рейтинг країни стосовно індексу глобальної конкурентоспроможності (GCI) знизився на шість позицій, а значення власне показника зменшилось на 0,18.

Незначні, але негативні зміни відбулися і в структурі індексу глобальної конкурентоспроможності (рис. 2). Аналіз динаміки структури даного показника свідчить, що в 2015 р. порівняно з 2011 р. знизився показник однієї зі складових частин (стовпів) базових вимог – інституції, яка впливає на рівень конкурентоспроможності та економічного зростання – на 0,5 бали. Зміна передусім пов'язана зі зниженням питомої ваги ефективності уряду всередині батьківської категорії. Також зменшились значення показників, що входять до факторів розвитку та інноваційного потенціалу, зокрема значення складової, пов'язаної з рівнем розвитку бізнесу, зменшилось на 0,4 бали, зокрема за рахунок зниження питомої ваги таких показників, як кількість місцевих постачальників, якість місцевих постачальників та рівень маркетингу, а значення інноваційної складової зменшилось на 0,3 бали за рахунок зниження питомої ваги

витрат компаній на НДДКР, державних закупівель високотехнологічної продукції та наявності наукових та інженерних кадрів. Дані негативні структурні зміни можна пояснити, зокрема, значним збільшенням бюджетних витрат на потреби міграційної політики, які в 2015 р. порівняно з 2011 р. збільшились у 2,6 рази [20; 24].

Інші структурні елементи або ж зазнали негативних змін, або ж їх значення суттєво не змінилися. До того ж найбільш проблемними чинниками для ведення бізнесу у Швеції в 2015 р. визначено обмежувальні норми трудового законодавства, податкові ставки та складність податкового законодавства.

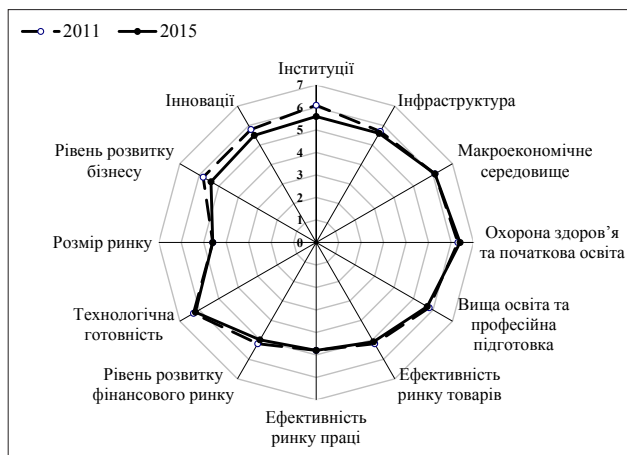

Рис. 2. Порівняння структури індексу глобальної конкурентоспроможності Швеції в 2011 та 2015 рр.
Джерело: побудовано за даними [25; 26]

Водночас динаміка основних соціально-економічних показників українського суспільства свідчить про значне погіршення макроекономічної ситуації в країні протягом останніх п'яти років (табл. 2). Показник ВВП зменшився на 44,5%, ВВП на душу населення зменшився на 40,1%, а державний борг збільшився на 21,2%. Дана ситуація зумовлена, зокрема, політичною ситуацією в державі, окупацією АРК та проведенням анти-терористичної операції на сході країни, де знаходиться частина промислових об'єктів, що раніше брали участь у формуванні ВВП.

Протягом останніх п'яти років рейтинг України стосовно індексу людського розвитку (HDI) знизився на п'ять позицій, а значення власне показника зменшилось на 0,04. Важливо зазначити, що рейтинг країни стосовно індексу глобальної конкурентоспроможності (GCI) підвищився на три позиції, а значення власне показника збільшилось

Таблиця 1

Динаміка основних макроекономічних показників шведського суспільства протягом 2011–2015 рр., %

Показник	Рік					
	2011	2012	2013	2014	2015	
ВВП за ринковими цінами	100	106,62	110,18	94,42	92,61	
ВВП на душу населення	100	105,90	108,45	92,08	88,83	
Державний борг	100	110,10	123,22	110,92	103,26	
Чисельність іммігрантів	100	106,83	120,09	131,62	139,16	
Чисельність біженців	100	148,03	183,01	274,22	549,37	
Індекс людського розвитку (HDI)	рейтинг	10	8	11	12	14
	значення	0,904	0,916	0,916	0,898	0,846
Індекс глобальної конкурентоспроможності (GCI)	рейтинг	3	4	6	10	9
	значення	5,610	5,530	5,480	5,410	5,430

Джерело: розраховано за даними [19; 21; 22; 25; 26]

на 0,03, але в 2015 р. порівняно з 2014 р. показник конкурентоспроможності України знизився на 0,11. За даними показниками в 2015 р. Україна займала, відповідно, 81-шу та 79-ту позиції зі 140 досліджуваних країн.

У структурі індексу глобальної конкурентоспроможності суттєвих змін зазнала одна зі складових базових вимог – макроекономічне середовище, значення якого в 2015 р. порівняно з 2011 р. зменшилось на 1,1 бали, зокрема за рахунок збільшення питомої ваги державного боргу (% ВВП) та зниження кредитного рейтингу країни на 28 позицій [20; 24].

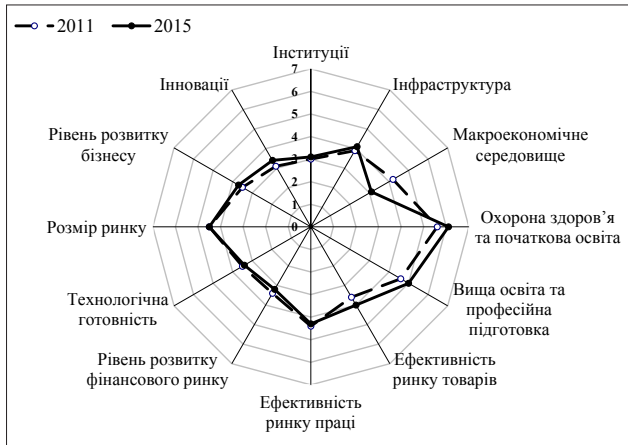

Рис. 3. Порівняння структури індексу глобальної конкурентоспроможності України в 2011 та 2015 рр.

Джерело: побудовано за даними [25; 26]

Позитивних зрушень зазнали такі стовпи, як охорона здоров'я та початкова освіта, значення показника якої збільшилось на 0,5 бали (складова базових вимог), а також вища освіта і професійна підготовка та ефективність ринку товарів, значення кожної з яких збільшилось на 0,4 бали (складові, що входять до групи посилювачів ефективності) (рис. 3). Найбільш проблемними чинниками для ведення бізнесу в Україні у 2015 р. визначено корупцію, доступ до фінансування та інфляцію.

Порівняльний аналіз структури індексів глобальної конкурентоспроможності України та Швеції в 2015 р. свідчить, про суттєву різницю між значеннями більшості складових, особливо таких стовпів, як інституції, макроекономічне середовище, технологічна готовність та інновації. Але варто зазначити, що значення таких стовпів, як охорона здоров'я, початкова освіта та розмір ринку близькі за своїми значеннями (рис. 4).

Рис. 4. Порівняння структури індексу глобальної конкурентоспроможності України та Швеції у 2015 р.

Джерело: побудовано за даними [26]

Виходячи з результатів проведеного аналізу, можна зробити висновок, що на фоні Швеції Україна не зовсім готова до нових викликів, що можуть бути пов'язані з майбутнім членством в ЄС, зокрема стосовно впровадження міграційної політики згідно зі стандартами ЄС. Фінансово-економічна та соціальна системи України на сьогодні не здатні забезпечити потреби власних громадян не говорячи вже про біженців. Так, мінімальна заробітна плата на кінець 2015 р. становила 1 378 грн. [13], а середні нарахування за житлово-комунальні послуги на одного власника особового рахунку – 863,6 грн. [15], тобто 63% мінімальної заробітної плати. При цьому варто зазначити, що загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати на 1 січня 2016 р. становила 1 880,8 млн. грн., а рівень інфляції – 143,3% [9]. Дані показники свідчать про зниження рівня добробуту нації, що може спричинити громадські непорозуміння політичного характеру, різного роду сутички та здійснення актів громадської непокори, що в результаті відобразиться і на соціально-економічному становищі в країні. Але незважаючи на негативні аспекти, міграція має і позитивні сторони, зокрема можливість залучення висококваліфікованої робочої сили для підвищення продуктивності праці та підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств, галузей, країни в цілому.

Висновки. Зважаючи на події у світі і вимоги ЄС та ООН, міграційна політика Україна має містити чіткі положення стосовно як внутрішніх, так і зовнішніх біженців, обґрунтовані нормативи їх соціального та економічного забезпечення, а також стандарти стосовно недискримінації остан-

Динаміка основних макроекономічних показників українського суспільства протягом 2011–2015 рр., %

Показник	Рік					
	2011	2012	2013	2014	2015	
ВВП за ринковими цінами	100	107,74	112,35	81,82	55,49	
ВВП на душу населення	100	108,08	112,91	82,46	59,17	
Державний борг	100	108,64	123,07	155,92	121,17	
Індекс людського розвитку (HDI)	рейтинг	76	79	83	83	81
	значення	0,729	0,740	0,733	0,734	0,689
Індекс глобальної конкурентоспроможності (GCI)	рейтинг	82	73	84	76	79
	значення	4,00	4,14	4,05	4,14	4,03

Джерело: розраховано за даними [8; 16; 21; 25; 26]

ніх. Оскільки країни – члени ЄС повинні приймати біженців за власним рішенням або ж згідно з квотами, які встановлюються ЄС, а не Кабінетом Міністрів, як це є зараз регламентовано українським законодавством, Україна має бути готовою до таких дій. Зокрема. мають бути чітко розроблені політичні засади та законодавчі акти стосовно притулку відповідно до міжнародно-правових стандартів та стандартів ЄС. Готовою не лише згідно з прийнятими політичними рішеннями

(інколи популістськими), а й у плані соціально-економічного забезпечення добробуту осіб, що шукають притулку, адже всі заходи, пов'язані з питаннями біженців, зокрема забезпечення умов проживання та фінансування процесу їх інтеграції, мають фінансуватися за рахунок бюджетних коштів. До того ж державна міграційна політика на перспективу повинна враховувати всі ризики, пов'язані із взаємозв'язком з національною безпекою України.

Список літератури:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Рада Європи ; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
2. Конвенція про статус біженців : ООН ; Конвенція, Міжнародний документ, Коментар від 28.07.1951 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового чи тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
4. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус : Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5492-17>
5. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції державної міграційної політики : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 р. № 1058-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1058-2011-%D1%80>
6. Про затвердження плану заходів щодо інтеграції мігрантів в українське суспільство на 2011–2015 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.06.2011 р. № 653-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/653-2011-%D1%80>
7. Про Концепцію державної міграційної політики : Указ Президента України від 30.05.2011 р. № 622/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/622/2011>
8. Валовий внутрішній продукт України / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Индекс инфляции / Финансовый портал Минфина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/index/infl/?2015>
10. Комірна В.В., Чуприна О.О. Концептуальні основи міграційної політики / В.В. Комірна, О.О. Чуприна // Економічний простір. – 2013. – № 74. – С. 102–111.
11. Малиновська О.А. Завдання міграційної політики України в світлі візового діалогу з ЄС / О.А. Малиновська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://novisa.org.ua/upload/file/MalynovskaMigrationPolicyUKR.pdf>
12. Малиновська О.А. Міграційна політика в Україні: формування, зміст, відповідність сучасним вимогам / О.А. Малиновська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ier.com.ua/files//publications/Policy_Briefing_Series/PB_01_migration_2013_ukr.pdf
13. Минимальная зарплата / Минфин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/index/salary/>
14. Олефір В.І. Державна міграційна політика України (організаційно-правовий аспект) : дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; банківське право» / В.І. Олефір ; Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2005. – 443 с.
15. Оплата населенням житлово-комунальних послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ifstat.gov.ua/KONF_1/2015/12mis/PDFs/SOC.pdf
16. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют (середній за період) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua/files/Exchange_r.xls
17. Andersson H.E. Flyktingpolitiken i framtidens EU. Svensk Information AB. – Stockholm, 2003. – 70 s.
18. Andersson H.E. Пверstatlig flyktingpolitik : staters samarbete inom suverdnitetskdnsliga omreden. Borea Bokförlag. – Umeå, 2008. – 238 s.
19. Brutto national produkten (BNP) per capita // Statistiska centralbyren i Sverige [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scb.se/sv/>
20. Budget proposition en för 2011 // Regeringskansliet [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.regeringen.se/contentassets/520b4eaab5eb491b98b2f8c1edc20e23/utgiftsomrade-8-migration>
21. Human Development Reports // United Nations development programme [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hdr.undp.org/en>
22. Rantor-och-valutakurser // Sveriges Riksbank [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.riksbank.se/sv/Rantor-och-valutakurser/>
23. Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015 // Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6>
24. Statens budget 2015 i siffror // Regeringskansliet [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/04/statens-budget-2015-i-siffror/>
25. The Global Competitiveness Report 2011-2012 // World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf
26. The Global Competitiveness Report 2015-2016 // World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf
27. The number of asylum applicants in the EU jumped to more than 625000 in 2014 // Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6751779/3-20032015-BP-EN.pdf/35e04263-2db5-4e75-b3d3-6b086b23ef2b>

Фарафонова Н. В.

Житомирський філіал Київського інституту бізнесу і технологій

ОСОБЕННОСТИ СОВРЕМЕННОЙ МИГРАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ОСНОВНЫЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Резюме

Проанализирована миграционная ситуация в ЕС. Исследована взаимосвязь между миграционной политикой и социально-экономическим положением страны на примере Швеции и выявлены негативные изменения основных макроэкономических показателей. Проанализированы динамика и структура индексов глобальной конкурентоспособности Швеции и Украины как одного из основных показателей благосостояния нации. Установлено, что ухудшение макроэкономической ситуации в Украине может оказать негативное влияние на налаживание интеграции в формате Украина – ЕС.

Ключевые слова: Европейский Союз, миграционная политика, лица, ищущие убежища (беженцы), макроэкономические показатели, индекс глобальной конкурентоспособности.

Farafonova N. V.

Zhytomyr branch of the Kiev Institute of Business and Technology

FEATURES OF MODERN MIGRATION POLICY AND ITS INFLUENCE ON THE BASIC MACROECONOMIC INDICATORS

Summary

Analyzed the migration situation in the EU. Investigated the relationship between migration policy and socio-economic situation on the example of Sweden and found negative changes in basic macroeconomic indicators. Analyzed the dynamics and structure of the Sweden and Ukraine's Global Competitiveness Index, as one of the main indicators of the nation's welfare. It is researched that the deterioration of the macroeconomic situation in Ukraine can have a negative effect on the process of Ukraine-EU integration.

Key words: European Union, migration policy, people seeking asylum (refugee), macroeconomic indicators, the Global Competitiveness Index.

УДК [334.752:007]339.97

Хитра О. В.

Хмельницький національний університет

СИНЕРГЕТИЧНИЙ МЕХАНІЗМ СПІЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Розкрита синергетична сутність спільного підприємства як форми когерентного сполучення складових зовнішньоекономічних потенціалів різнонаціональних партнерів з метою підвищення ефективності їх участі у міжнародних економічних відносинах за рахунок генерування ефекту емерджентності. Встановлена роль спільних підприємств у посиленні нелінійності процесів глобалізації світової економіки та формуванні нових атрактивних структур її розвитку на сучасному етапі. Обґрунтована логіка поєднання процесів організації та самоорганізації в ході еволюції спільного підприємства як складної соціально-економічної системи, що демонструє часті відхилення від стану рівноваги і функціонує за принципами нелінійності, відкритості, дисипативності. Розглянуто процес розвитку спільного підприємства крізь призму теорій бифуркацій, атракторів та флуктуаційних впливів. Виконано порівняльний аналіз моделей менеджменту спільних підприємств з точки зору наявного в них потенціалу щодо інформаційного впорядкування системи та протидії ентропійним тенденціям.

Ключові слова: атрактор, бифуркація, емерджентність, ентропія, самоорганізація, синергізм, спільне підприємство, флуктуація.

Постановка проблеми. В умовах інтенсивного розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та глобалізації світової економіки особливо гостро постає проблема раціонального використання іноземних інвестицій. Як показує світовий досвід, найбільш високої ефективності можна досягти у разі гармонійного поєднання зусиль партнерів з різних країн, що втілюється у формі спільного підприємства.

Згідно з визначенням Комітету ОЕСР, спільні підприємства (СП) – це усі форми угод, завдяки яким діяльність двох або більше фірм функціонально інтегрується (не повністю, але частково); це можуть бути операції у сфері закупівель та продажу, НДДКР, видобутку природних ресурсів,

виробництва продукції, інжинірингу, будівництва тощо. У доповіді Європейської економічної комісії з питань спільного підприємства СП тлумачиться як підприємство, корпорація або товариство, створене двома або кількома компаніями, індивідами чи організаціями, принаймні одна з яких, мотивуючись отриманням прибутку, прагне до розширення своєї діяльності за рахунок нового бізнесу на довгочасній основі.

У вітчизняному законодавстві правовий простір для діяльності СП формується передусім положеннями Законів України «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про режим іноземного інвестування» та Господарського кодексу України. Так, у Законі «Про зовнішньоекономічну